

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **A. R., s.r.o.** so sídlom v K., IČO: X., zastúpeného JUDr. J. S., advokátom so sídlom v K., proti povinnému **M. E. I., s.r.o. „v likvidácii“**, so sídlom v T., IČO: X., o vymoženie 165 969,59 € (5 000 000 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 3 Er 351/2008, o dovolaniach oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoE 59/2009 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 2. novembra 2009 sp. zn. 5 CoE 79/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e**

1. uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoE 59/2009 a uznesenie Okresného súdu Námestovo zo 17. februára 2009 č.k. 3 Er 351/2008-80,
2. uznesenie Krajského súdu v Žiline z 2. novembra 2009 sp. zn. 5 CoE 79/2009 a uznesenie Okresného súdu Námestovo zo 17. februára 2009 č.k. 3 Er 351/2008-81.

Vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súde Námestovo.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Námestovo uznesením zo 17. februára 2009 č.k. 3 Er 351/2008-80 zastavil exekučné konanie, v ktorom sa oprávnený domáhal núteného vymoženia peňažného plnenia vo výške 5 000 000 Sk s príslušenstvom v zmysle notárskej zápisnice spísanej notárom JUDr. J. P. 26. januára 1998 pod sp. zn. N 25/1998, Nz 19/1998. V odôvodnení uviedol, že konanie zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a h/ a § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok“), lebo 10. mája 2006 došlo k zániku povinného jeho výmazom z obchodného registra. Táto skutočnosť predstavuje

neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, so zreteľom na ktorý nemožno ďalej vo veci konať. Exekúciu preto vyhlásil za neprípustnú a rozhodol o jej zastavení.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Žiline uznesením z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoE 59/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. K námietke oprávneného, že v zmluve o vykonaní exekúcie z 21. septembra 1998 bolo so súdnym exekútorom dohodnuté vykonanie exekúcie proti povinnému Ing. Š. M., konateľovi a spoločníkovi spoločnosti M. E.. I., s.r.o., odvolací súd uviedol, že z návrhu na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi 28. augusta 1998 a tiež z poverenia na vykonanie exekúcie zo 17. septembra 1998 vyplýva, že povinným bola M. E.. I., s.r.o., „čo neodmysliteľne potvrdzuje, že povinným v danom konaní bola predovšetkým vyššie uvedená spoločnosť“. Z týchto dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, a preto ho potvrdil (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Okresný súd Námestovo uznesením zo 17. februára 2009 č.k. 3 Er 351/2008-81 uložil oprávnenému povinnosť nahradiť trovy exekúcie (§ 196, § 200 ods. 1 a 2, § 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Žiline uznesením z 2. novembra 2009 sp. zn. 5 CoE 79/2009 toto uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. februára 2009 sp. zn. 5 CoE 59/2009 podal oprávnený dovolanie s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie nie je vecne správne a v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolateľ nesúhlasil s názorom, že povinným je (len) obchodná spoločnosť M. E.. I., s.r.o. „v likvidácii“. Tvrdil, že so súdnym exekútorom sa dohodol na exekúciu vedenej proti povinnému Ing. Š. M., RČ X.X., bývajúcemu v T.. Aj v zmysle návrhu na vykonanie exekúcie sa exekúcia mala viesť jednak proti fyzickej osobe (Ing. Š. M.), jednak proti právnickej osobe (označenej obchodnej spoločnosti). Pokiaľ súdy tieto okolnosti prehliadli, porušili právo oprávneného na súdnu ochranu (čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky) a nerešpektovali jeho právo na spravodlivý súdny proces. Žiadal preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, aby exekúcia pokračovala proti povinnému Ing. Š. M. ako fyzickej osobe.

Oprávnený z rovnakých dôvodov napadol dovolaním aj uznesenie Krajského súdu v Žiline z 2. novembra 2009 sp. zn. 5 CoE 79/2009, ktoré žiadal tiež zrušiť.

Z procesnej strany povinného nebolo podané písomné vyjadrenie k dovolaniam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým ich zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smerujú obe dovolania proti uzneseniam. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podané dovolania ale smerujú proti uzneseniam odvolacieho súdu, ktoré nevykazujú znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v týchto ustanoveniach; prípustnosť týchto dovolaní preto nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Vzhľadom na to by prípustnosť dovolaní oprávneného prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolaní preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. a tiež obsah dovolaní skúmal dovolací súd osobitne, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je nesprávny, zákon porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolania spočívajú na názore dovolateľa, že exekúcia bola (mala byť) vedená nielen proti právnickej osobe (obchodnej spoločnosti), ale aj proti fyzickej osobe (Ing. Š. M.). Pokiaľ súdy túto významnú okolnosť prehliadli a konanie o exekúcii zastavili výlučne z dôvodov existujúcich na strane obchodnej spoločnosti, odňali mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade došlo k odňatiu možnosti oprávneného konať pred súdmi nižších stupňov, vzal dovolací súd na zreteľ, že o vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide tiež v prípade zastavenia konania, pre ktoré neboli splnené zákonom stanovené podmienky (R 82/2002). V predmetnom konaní došlo k tejto vade.

Exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku). Z návrhu na vykonanie exekúcie musí byť zjavné, ktorému exekútorovi je určený, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísaný a datovaný. Okrem toho návrh na vykonanie exekúcie musí obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne bydlisko zástupcov, údaj o štátnom občianstve, ak je účastníkom fyzická osoba, názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, pokiaľ je pridelené, ak je účastníkom právnická osoba, a presné označenie exekučného titulu, vymedzenie vymáhaného nároku, prípadne označenie dôkazov, ktorých sa oprávnený dovoláva (§ 39 ods. 1 Exekučného poriadku). Exekútor vyzve toho, kto podal návrh, aby nesprávny, neúplný alebo nezrozumiteľný návrh opravil alebo doplnil v lehote, ktorú určí a ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní. Poučí ho aj o tom, ako treba opravu alebo doplnenie urobiť (§ 40 ods. 1 Exekučného poriadku).

V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je povinnosťou súdu (okrem výnimky uvedenej v tomto ustanovení) preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd pri postupe podľa tohto ustanovenia nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd tento rozpor zistí, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

Pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd skúma aj to, či návrh na vykonanie exekúcie má zákonom stanovené náležitosti, medziiným tiež to, či je dostatočne určitý. Otázku, či je návrh na vykonanie exekúcie v potrebnej miere určitý, rieši exekučný súd (§ 44 ods. 1 Exekučného poriadku) so zreteľom na všetky okolnosti vyplývajúce zo spisu. O neurčitý návrh ide medziiným v prípade návrhu, ktorý v porovnaní s inými listinami založenými do spisu vykazuje rozpory a neumožňuje presnú identifikáciu povinného v tom zmysle, či ide o osobu fyzickú alebo právnickú. Pokiaľ je podaný neurčitý návrh na vykonanie exekúcie, možno v exekučnom konaní pokračovať až po odstránení jeho neurčitosti.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu bol v danom prípade podaný neurčitý návrh na vykonanie exekúcie. V notárskej zápisnici, ktorá je v preskúmvanej veci exekučným titulom, udelil Ing. Š. M. súhlas s výkonom exekúcie „na osobný, hnutel'ný a nehnuteľný majetok a (tiež) majetok vo vlastníctve spoločnosti M. E.. IMPORT Internationale transport-spedition, s.r.o.“. Na základe tohto exekučného titulu podal oprávnený 28. augusta 1998 návrh na vykonanie exekúcie, v ktorom za povinného označil „M. E.. IMPORT – internationale transport-speditiom, s.r.o., IČO: X., zastúpený Ing. Š. M., konateľom spoločnosti, RČ X., bývajúcim v T.“. Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd prvého stupňa 17. septembra 1998 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie voči povinnému „Ing. Š. M., RČ X., T., ako konateľovi a výlučnému spoločníkovi spoločnosti M. E.. I., s.r.o., IČO: X., V.“. V spise je na čl. 85 založená zmluva o vykonaní exekúcie z 21. septembra 1998, ktorou sa oprávnený a súdny exekútor dohodli, že exekúcia bude vedená na majetok povinného „Ing. Š. M., M. E.. I., s.r.o., V.“.

Oprávnený pri označení povinného nezvolil dostatočne presnú identifikáciu tohto účastníka exekučného konania a súdny exekútor ani súdy si neozrejmili, aká bola skutočná vôľa oprávneného a proti komu chcel viesť exekúciu – či proti fyzickej osobe (Ing. Š. M.) alebo právnickej osobe (uvedenej obchodnej spoločnosti), prípadne proti obom. O nedostatočnom objasnení, koho oprávnený označil za povinného, svedčí aj text obsiahnutý v záverečnej časti odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 Co 59/2009, v zmysle ktorého povinným bola „predovšetkým“ vyššie uvedená spoločnosť. Takúto formuláciu by odvolací súd zrejme nezvolil, pokiaľ by mal za to, že povinným bol iba jeden subjekt (obchodná spoločnosť).

Pokiaľ súdy bez náležitého zistenia, voči komu je exekúcia vedená a bez toho, aby oprávnenému vytvorili procesnú možnosť odstrániť neurčitost' jeho návrhu, vyhlásili exekúciu v celom rozsahu za neprípustnú a exekučné konanie zastavili z dôvodu, ktorý mohol opodstatňovať zastavenie exekúcie len v prípade jednej z viacerých možností prichádzajúcich do úvahy (iba ak by povinným bola výlučne obchodná spoločnosť), mal ich procesný postup za následok odňatie možnosti oprávneného pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd z týchto dôvodov zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zastavujúce exekučné konanie; ako súvisiace zrušil tiež uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o trovách exekúcie. Odvolacím súdom potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa zrušil dovolací súd podľa § 243b ods. 3 veta prvá O.s.p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 veta druhá O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2011

JUDr. Emil Francisci, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková